

ĶĪNAS EKSOOTISKAIS VALDIZNĀJUMS

Futūristiskā
nākotne
un īpatnā
tagadne

Bijusī britu kolonija Honkonga, augstceltņu pilsēta Šanĥaja, un netālu no Šanhajas esošā Sudžou. Var teikt, ka tie ir trīs pilnīgi dažādi skati uz Ķīnu, ko iespējams aptvert vienā nedēļu ilgā ceļojumā.

Inga Zaļā

Britu gars

Neskatoties uz to, ka bijusī kolonija Honkonga pirms desmit gadiem atdota atpakaļ Ķīnas Tautas Republikai, salā saglabājies īsts britu gars: kreisās pušes satiksme, britu elektrības kontakti un pat divstāvu tramvaji, un vēl daudz kas cits, *Sveiks!* stāsta tūrisma aģentūras A—Sona līdzīpašniece Zanda Šēna, bilstot, ka šāds ceļojums pat nav pārlieku dārgs. „Tā tomēr nav īsti tradicionālā Ķīna, jo tajā saglabāta cita ekonomiskā vide un kultūra,” stāsta Zanda. Tas labi redzams arī pašos ķīniešos.

Arī iecienītā kaffijotava Starbucks ne sliktāk kā Mcdonalds noder cenu salīdzināšanai dažādās valstīs. Pēc tā spriežot, ne Honkonga, ne Šanhaja nav dārgas zemes, taču pievērsiet uzmanību cilvēku sejām — smaids redzams vēl retāk nekā Latvijā.

No Zandas Sēnas privāta arhīva

giesi pēc uzvedības un paradumiem vairāk līdzinās Eiropā dzīvojošajiem, savukārt kontinentālajā Ķīnā dzīvojošajiem sejas *iespiests* marksisma zīmogs. Un tam ir arī būtiski iemesli — pārapdzīvotība un ārpus pilsētām valdošā dziļā nabadzība. Kā stāsta Zanda, Ķīniešu valodā pat ilgi nav bijis vārda, ar ko apzīmētu jēdzienu kā „privātums”, jo kontinentālajā Ķīnā privātums, proti, privāta telpa vai kas līdzīgs, vienkārši nav bijis saprotams.

Honkongā faktiski nav arī problēmu ar sazināšanos, jo salas iedzīvotāji lielākoties zina angļu valodu. Ja ne zina, tad vismaz saprot un spēj kaut ko paskaidrot. Turklāt Honkongā arī visi uzraksti tiek dublēti gan Ķīniešu, gan arī angļu valodās. „Kontinentālajā Ķīnā ir vienalga, kādā valodā tu runā, ja vien tu nerunā Ķīniešu valodā,” nosmīn Zanda, kļiedējot bažas, ka no šāda brauciena vajadzētu atturēties sliktu valodas zināšanu dēļ. Pašā Ķīnā ir vēlams, lai visas vajadzīgās adreses un norādes būtu uzrakstītas ar hieroglifiem, jo citādi neviens neko paskaidrot nemācēs. Vajadzīgos paraugus ar zināmu piepūli var sameklēt internetā.

Interesanti, ka pāriešana Ķīnas jurisdikcijā vienam otram uzņēmīgam investoram bijis labs veids, lai *uzvārtos* uz nekustamo īpašumu cenu svārstībām. Protams, atvairšanās no britu kroņa ietekmēja mājokļu cenas, turklāt daudzi tur dzīvojošie emigrēja, jo nebija īsti skaidrs, ko komunistiskā valsts darīs ar jaunatgūto imperiālista citadeli. Taču pēc laiciņa cilvēki sākuši atgriezties, un cenas atkal cēlušās, jo izrādījies, ka, protams, Honkonga ir daudz izdevīgāka kā īpaša teritorija, ne kolektīvās saimniekošanas sistēmas sastāvdaļa.

SMS sludinājums no Lielbritānijas → LAT → sludinājuma teksts → tālrunis 89166; e-pasts sveiks@eircom.net

Dzīvā paradīze

Sala daudziem jo daudziem ķīniešiem ir kā apsolītā zeme, kurā ir gan labāka un skaistāka dzīve, gan lielākas algas un citi labumi. Honkonga ierindas ķīnas iedzīvotājam ir atvērta tikai ar speciālām atļaujām, kuras nav pieejamas, piemēram, grūtniecēm. Taču viņi vienkārši mūk pāri robežai, lai glābtos no totālās bezizejas un nabadzības.

Turklāt Honkonga ir arī iecienīts filipīniešu viesstrādnieku mērķis. Tiesa gan, lielākā daļa no iebraucējiem strādā nelegāli, jo darbu dabūt ir ļoti grūti. Tiek lēsts, ka šajā ķīnas provincē dzīvo aptuveni 6 miljoni cilvēku, taču nelegālos un puslegālos emigrantus jau saskaitīt nav iespējams. „Sestdienas vakarā pilsētā redzējām visai dīvainu skatu — sanāca kopā neskaitāmi desmiti filipīniešu, ielas malā izklāja kartona kastes un vienkārši tusoja,” stāsta Zanda. Izrādījies, tā ir auklītes un kalpones, kuras šādā veidā pavada savas brīvdienas. Tā viņas *tusojot* visu dienu, savukārt pēc tam kartona kastes tiek savāktas un filipīnietes atgriežas savās darba gaitās. Interesants fakts — filipīnietes visu savu nopelnīto naudu tāpat sūta mājup, tādēļ uzņēmīgi ļautiņi Honkongā ir izveidojuši mantu nodošanas punktu filipīniešiem, kur reizi nedēļā var nodot naudu un Filipīnās nenopērkamās mantas.

Izrādās, arī Honkongā dzīvo daži baltieši. Kā stāsta Zanda, viņai vienīgais zināmais latvietis šajā salā ir Juris, kurš bagātiem honkongiešiem māca modernās dejas. Protams, kursu apmeklētājiem tas ir vairāk plezīrs, taču pūsis par vienu šādu nodarbību saņemot līdz pat 150 eiro un spēj sev iegādāties pat nelielu dzīvokli, kas ir diezgan nozīmīgs rādītājs. Lai visiem neskaitāmajiem miljoniem iedzīvotāju būtu kur palikt, Honkongā modernajām dzīvokļu mājām nav mazāk par divdesmit vai trīsdesmit stāviem, pilsētas centrā biroju un arī dzīvokļu mājas sasniedz pat 50 — 70 stāvu augstumu. Arī dzīves ritms ir ļoti straujš, piemēram, luksofori gaismas maina ātrāk.

vērts, mēs izdomājām, ka varam salīdzināt, piemēram, Starbucks kafijas cenas,” stāsta tūrisma aģentūras pārstāves. Izrādās, ja salīdzina ar Londonu, tad Honkongas kafijotavā cenas bija divas reizes zemākas nekā britu galvaspilsētā, savukārt Šanhajā vēl divas reizes zemākas nekā Honkongā.

Eiropā Honkonga zināma arī kā izdevīga dažādas sadzīves tehnikas iepirkšanās vieta, jo tā ir arī beznodokļu zona. Zanda atzīst, ka tā īsti nav, taču nopirkt jaunāko un visviskrūtāko tehniku šajā salā ir iespējams. Un brīžiem arī lētāk nekā Eiropā. Zanda arī stāsta, ka salā valda nenormāls patēriņa kults, jo turīgie honkongieši mobilos mēdzot mainīt vai ik pāris mēnešu, tiklīdz parādās kāds jauns modelis. Paši turīgie Honkongas iedzīvotāji braucot iepirkties uz Eiropu, jo tā vienkārši „skaitās stilīgi”.

Ķīnas nākotnes pilsēta

Nākotnes vizijas un tehnoloģiju bums ir jūtams arī Šanhajā, kura ir viena no pasaules lielākajām ostām. Vienā pilsētas pusē paceļas vien tikai debesskrāpji, arī pasaules augstākais 87 stāvu debesskrāpis. „Tajā gan piemētās jūras slimība, un visai pamatīga,” stāsta Zanda, sakot, ka sajūta ir visai dīvainā, paskatoties, ka piemēram, televīzijas tornis atrodas zemāk par debesskrāpi. Debesskrāpja 1. stāvā pat ierīkots ekskluzīvs tirdzniecības centrs, taču tas patiesībā ir nieks, salīdzinot ar to, ka turpat pilsētas centrā, debesskrāpi ierīkots arī lidostas reģistrācijas punkts. Tajā var pierēģistrēties lidojumam un vienlaikus nodot arī bagāžu, tādējādi atbrīvojot sevi no liekas mantu stāipīšanas. Savukārt uz lidostu... uz lidostu var aizbraukt pa astoņās minūtēm, ja izmanto uz magnētiskajiem spilveniem braucošo *Maglev* ātrvil-

Arī Honkongā, kā jau valsti ar kreisās puses satiksmi, uz ielām ir uzraksti „look right”.

Arī Šanhajā ir jūtamas futuroloģiskas dvesmas.

...nesis jau gausam vienkāršs — divi apzīvota pilsēta, kurā pārvietojas miljonu cilvēku straume, nemaz nevar atļauties lielas pauzes pie luksoforiem.

Lēti un bez nodokļiem

Ja runā par ikdienas cenām, tad šajā pasaules pusē cenas ir salīdzinoši lētas. „Lai saprastu, kas ir cik

Modernā viesnīca vecajā ēkā

Protams, aizbraucot uz Ķīnu būtu mulķīgi pricāties tikai par futūristiskajām nākotnes pilsētām un neizbaudīt šīs valsts kultūraskaistumu. Turklāt, kā stāsta Zanda, viesnīcas salīdzinoši ir ļoti lētas, tādēļ pat četru un piecu zvaigžņu viesnīcā ir iespējams pārņakšņot par saprātīgām cenām. Īpaša esot bijusi arī naktsmītne Sudžou — klasiska ķīniešu mājiņa bijusi kā piebāzta gan ar modernām, gan antikvārām lietām. Tajāta par ceļojuma izmaksām, Zanda stāsta, ka lidmašīnas biļetes, kas pirktas atlaižu akcijas laikā, un viesnīcas kopā izmaksājušas ap 500 latiem. Pārējie tēriņi — katram pēc iespējām un azarta, jo Honkongā palet garām tehnikas veikaliem nūdien nav tik vienkārši. ☑

Skaistie ķīniešu dārzi...

MooreSt.Mall
DUBLIN'S MOST COLOURFUL SHOPPING EXPERIENCE

Iepazīsti jaunu
iepirkšanās kultūru!

Tagad jau atvērts

Map labels: Parnell Square West, Parnell Square East, Parnell Street, O'Connell Street, Moore Street, Henry Street.

Flags: United Kingdom, Hungary, Spain, Italy, France, Germany, Poland, Czech Republic, Slovakia, Austria, Switzerland, Netherlands, Belgium, Luxembourg, Portugal, Greece, Turkey, China, USA, Canada, Mexico, Brazil, Argentina, Chile, Peru, Colombia, Venezuela, Ecuador, Bolivia, Paraguay, Uruguay, Cuba, Haiti, Dominican Republic, Puerto Rico, Guam, Hong Kong, Macau, Taiwan, South Korea, Japan, India, Singapore, Malaysia, Indonesia, Philippines, Thailand, Vietnam, Laos, Cambodia, Myanmar, Bangladesh, Pakistan, India, Sri Lanka, Nepal, Bhutan, Tibet, Mongolia, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Uzbekistan, Turkmenistan, Azerbaijan, Georgia, Armenia, Republic of Moldova, Ukraine, Belarus, Lithuania, Latvia, Estonia, Finland, Denmark, Sweden, Norway, Iceland, Faroe Islands, Greenland, Denmark, Norway, Sweden, Finland, Iceland, Faroe Islands, Greenland.

SMS sludinājums no Īrijas → LAT → sludinājuma teksts → tālrunis 57051; e-pasts sveiks@eircom.net